

je zopet exfrater Nagele se napanjal, pred pičlim številom šulvereinerjev, katere mu je slovenski odpadnik Wessiak vkup nalovil. Je bilo uže trepasto, kar je Nagele žvekal, a desetkrat neumneje je bilo to, kar so znani rogovileži Karneri, Sutter, Ausserer pismeno brodarili. Najbolj neumno pa je priboldski Hakelberg po mešnikih udrihal. Bog, odpusti jim, saj so tako zbegani vsled svoje slovenozrečnosti, da ne vedó, kaj delajo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar pridejo jeseni k velikim vojaškim vajam v izhodnej Vogerskej, tudi na Kranjskem bodo tedaj veliki manevri za slovenski vojaški oddelek. Potovanje cesarjevičevo je srečno dokančano, dne 29. došel je s Štefanijo domov. Posebno sijajno bil je sprejet v Belemgradu od Srbov; cesarjevič govoril je srbski, kar je Srbe močno razveselilo. — V državnem zboru pride na dnevni red vrnitev tistih denarjev, katere je Štajerska leta 1809 zavoljo Francozov morala plačati. Sprožil je celo reč najbolj naš slovenski poslanec baron Goedel, ne pa Hammer-Amboss-Schmiderer, kateremu so nevedni „bauervereinlarji“ uže z zahvalnico pokadili. — Dunajski liberalni list „Deutsche-Zeitung“ rada Slovence grdi pa so jej sedaj dokazali, kako se je od juda Schwarzá s 7000 fl. dala podmitati, da je njegovo železnico hvalila, katero je prej grajala. In „Deutsche-Zeitung“ je tisti evangelj, v kateri naši Schmidererji, Foreggerji itd. verujejo. — Moravski Slovani prosijo državni zbor, naj sklene ostro postavo zoper pijančvanje ter „šnops“ točiti po nedeljah in praznikih prepové. — Namestnijo v Trati nameravajo v Ljubljano prestaviti, da se italijanskim rogoviležem krepkeji jez napravi; ti hočejo namreč Primorsko od Avstrije odtrgati, česar Slovenci in Hrvatje nikdar ne trpijo. — V Krakovem so zasledili celo zaroto socijalistov t. j. brezverskih delavcev, ki hočejo po sili napraviti revolucijo; 18-letni Malankijevič je bombo hotel v sodnijo pognati pa je pri oknu ob steno trčila in jega ranila, da žandarjem ni mogel uiti; tudi v Zagrebu so več delavcev socijalistov zaprli, med njimi je nek Serbec iz Bistrice. — V Bosno preselilo se je 100 rodbin iz Tirolskega. — General baron Bek ogleduje trdnjave kraj črnogorske meje!

Vnanje države. Angleži so v Egiptu popolno zmešnjavo zakrivili in mohamedani so na nje hudi. V Kahiri hočejo pomoriti vse Evropee, 1 Anglež je bil ustreljen. Egipčan; so tem bolj jezni, ker Angleži dežele ne branijo zoper Mahdijeve divjake. Hartum še sicer ni zgubljen, pa rešenja ni videti, uže mesto

Berber, ki je veliko bliže, je v nevarnosti. — Bolgari delajo neprestano na združenje vseh bolgarskih pokrajin, do sedaj je to branil Aleko-paša v Rumeliji pa sedaj je odstavljen, ter ne bo več imenovan za sultanovega namestnika, ker Rusi tega ne trpijo. — Amerikanci so italijanskemu kralju z vojnim brodovjem se pogrozili, ker je hotel papežu pograbití poslopje za ameriške misijonarje; kralj se sedaj ne upa dotakniti se ameriškega zavoda v Rimu. — Nemci hočejo v državnem zboru sklenoti, naj bi tudi oficirji plačevali občinske doklade tam, kder stanujejo. Bismark in Moltke se temu vpirata. — Perzijski šah ali kralj Nasredin, po veri mohamedan, je prijazno sprejel papeževega poslanika in pismo odpisal „njegoví svetosti, velepostovanemu papežu“ ter obeta kristjane varovati ter dostavlja: „želim, da bi Vaše veliko duhovenstvo še mnogo let trajalo in se nadjam, da me ne bote pozabili v svojih molitvah.“ Tako spoštljivo piše ta mohamedan našemu sv. očetu ter na sramoto postavlja marsikaterega kerščenega nevernika pri nas v Evropi!

Za poduk in kratek čas.

Stajerski deželni zbor pa Slovenci.

(Deželni odbor — politično delovanje.)

II. Duša vsemu deželnemu zastopu bi naj bil deželni odbor. Vsled tega bi naj bil tako sestavljen, da bi res cela dežela in vse stranke primeroma v njem bile zastopane. Žali Bog, da tega o dosedanjih deželnih odborih štajerskih povsem reči ne moremo. Le dokler je Herman v njem bil, imeli smo Slovenci tam zastopnika, to pa le, ker so ga nam nemški konservativci bili privoščili.

Odboru načelnik je deželni glavar, ki vleče na leto 6000 fl. plače s prostim stanovanjem v Gradci. Prvi bil je grof Gleispach, od l. 1870 naprej pa zmiraj znani bivšega ptujskega poljanca zarodnik, ponemčeni Moriz plem. Blagotinšek Kaiserfeld ter je do letos iz deželne blagajnice prejel 14×6000 fl. = **84.000 fl.** Lepa plača, ali ne?

Odbornikov je 6. Vsak ima letne plače 2100 fl. V službenkih potovanjih se mu plača potnina in vrhu tega vsaki den 5 fl. n. pr. takrat, če pride odbornik g. Schreiner ogledovat mariborske vinorejske šole, ali odbornik Wanisch kopaljš v Slatini.

Prvi odborniki so bili izvoljeni l. 1861: Moriz Kaiserfeld (izvoljen v Weitzu), Stremayer, grof Kotulinski, Pairhuber, Reicher, Wasserfall, torej iz slovenskega Štajera nobeden.

Drugi odborniki so bili izvoljeni l. 1867: Moriz Kaiserfeld, Stremayer, Kotulinski, Flekh, Pairhuber, Wasserfall, torej zopet iz Slovenskega nobeden.

V tretjič so volili deželni odbor l. 1870 in takrat so nemški liberalci prisiljeni bili vpustiti g. Hermana, zastopnika ptujskih kmetov v deželni odbor, ker so nemški konservativci s slovenskimi poslanci vkup imeli kmetjskih poslancev 16, liberalci pa samo 7.

Jednako je bilo četrtočkrat, namreč l. 1871, ko so bili izvoljeni v deželni odbor: Kotulinski, Plankensteiner, Pairhuber, Flekh, Schloffer pa zopet Herman.

Petokrat, namreč l. 1878, prišli so v odbor: Kotulinski, Schreiner, Scholz, Pairhuber, Wanisch in Herman. Ta je letos umrl. Na njegovo mesto je bil pozvan v odbor kanonik Karlon v Gradci in torej sedaj zopet nima slovenski Štajer tam nobenega zastopnika. V 23 letih smo Slovenci celih 10—11 let bili popolnem nezastopani v deželnem odboru v Gradci. In če pri sedanjih volitvah slovenski kmetje le enega nemčurja izvolijo, bo ta odbornik, Slovenec gotovo ne, če zmagajo zopet Kaiserfeld-Rechbauer-Schmiderer-Nekerman-Hakelbergovi nemški liberalci. Kajti nemško-liberalna stranka ne pozna proti nam Slovincem nobene pravice.

Vsakemu poslancu je za čas zborovanja odmerjenih 5 fl. na uen. V 23 letih je dežela poslancem izplačala 296.891. Deželni odbor pa se je obdal s kancelijami ali uradnicami ki so polne novih uradnikov, deloma jako dobro plačanih. Kaj čuda tedaj, da smo davkeplačilci do sedaj za ovo novo, drugo gospodsko v deželi (Landesverwaltung), ki posljuje zraven cesarske gosposke (c. k. namestnije v Gradci), morali plačati velikansko svoto 3,414 223 fl. To je zvečinoma vse v Gradci ostalo.

V političnem oziru bila je prva skrb nemškim liberalcem, da si dobljeno gospodstvo v deželi zagotovijo na veke vekov ter svojim pristašem koristijo, kder le mogoče. Zato so sklenoli l. 1864 novo občinsko postavo, ki kmetjskim županom nalaga izvrševanje toliko najsitnejših reči, da jih sami niso kos reševati ter so prisiljeni srenjske pisarje plačevati, ki pogosto župana in vse strahujejo. Nadalje so sklenoli l. 1866 zelo nepotrebne okrajne zastope ter jim volilne rede tako zvito napravili, da so kmetjski prebivalci zmiraj na slabšem proti mestom. Kmetje plačujejo, kar meščani v okrajnih zastopih sklenejo. No, in stroški okrajnih zastopov niso mali, znašajo vsako leto več stotisoč goldinarjev. Katoliško društvo v Konjicah je l. 1872 pridružilo se je prošnjam nemških konservativcev, naj se dragi, nepotrebni okrajni zastopi (Bezirksvertretungen) odpravijo ali tako preuredijo, da bodo tisti odločevali, ki največ okrajnih doklad (Bezirksumlagen) plačujejo. Kaj je storil liberalni deželni zbor? Vrgel je vse prošnje pod klop.

Liberalci so večkrat prosjčili pri ministrih, naj se toliko potrebne postave zoper

oderuhe (vohernike) zatrejo in res l. 1868 so ove postave veljavo zgubile. Sedaj so začeli tisti strašni oderuhi v Omereku, Radgoni, Mariboru, Pragarskem, Ptuji, Poličanah, Celji, Rogaci, Brežicah itd. svojo grozno delovanje ter na tisoče slovenskih posestnikov slekli in do golih kostij odrli. Dodali so liberalci l. 1868. še postavo, da smejo posestva trgati, drobiti in z njimi barantati, kakor „kramar s fecami“. Tako so nemški liberalci propad kmetjskega stanu na Štajerskem podpisali in res so naši kmetje med vsemi v Avstriji najbolj zadolženi. In sedaj drznejo se toti ljudje iz mest in trgov zopet nad kmete priti rekoč: volite nas nemčurje in liberalce? To je vendar preveč!

(Dalje prih.)

Smešnica 18. Nekega dne obišče prijatelj prijatelja, ki je bil revnega stanu, ter ga vpraša: Prijatelj kako se ti kaj godi? Odgovor: no, zdaj že bolje; poprej sem moral od beračov moko kupovati, zdaj pa jo hvala Bogu že sam beračim.

N. P.

Razne stvari.

(Slovensko društvo) zboruje v nedeljo 4. maja ob 3. uri popoldne v Slov. Bistrici, v prostorijah gospe Ane Nendelnove. Poslanec dr. Radaj poroča o deželnem zboru štajerskem, dalje bo govor o šolskih zadevah, o uzrokih propadanju kmetjskega stanu in o pomoških rešiti ga pogina, o bližnjih volitvah. Kot govorniki so naprošeni priti tudi g. državni poslanci baron Goedel, dr. Vošnjak in Božidar Raič.

(Domoljubna prošnja.) Blagi in hvala Bogu številni domoljubi slov. bistriškega in konjiškega okraja so nujno prošeni, naj skrbijo, da se udeleži mogoče veliko vrlih Slovencev!

(Ljubljanski škof) je postal preč. g. kanonik dr. Gogola, kar vse Slovence prav srčno veseli.

(Šulvereinsko rogovilstvo) je le bolj razupito kakor uspešno, v Brezni je precej kufrasti možakar iz Maribora jamral, da se Slovenci tudi v Pohorji začnejo svoje narodnosti zavedati, in „kaj bomo tedaj počeli mi ki slovenski ne znamo?“ No, kdor ni lenuh in potrebuje slovenščine, ta se nje pač bode naučil. V Brezni in okolici je šulveinerjem dedov zmanjkalo in zato so nekaj bab vpisali. V sili lisjak baje tudi v lesniko ugrizne. V Konjicah so v šulverein komaj 4 znane kmetjske odpadnike zvalili. Vkljub temu pa Nagele v časnike maže, kako mu baje slovenski kmetje tropama v nemčurski koš skačejo. Se pač z resnico krega ta exfrater frančiškanski.

(V Lučanah) je 73letni B. Josch v svinjaku moral umreti.